

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Compendiolvm De Lavdibvs Aqvae Benedictæ, eiusq[ue]
primaria institutione, in duodecim Paragraphos
discretum, pro instructione simplici[u]m, co[n]tra
Lvtheranos, & Valdenses Hæreticos**

Bernardus <de Lutzenburgo>

[Köln], 1526

VD16 B 1991

De diffinitione & b[e]n[e]dictione istius aquae. § V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30516

Sal miscetur cum aqua. § III.

¶ Sal aquæ admisceat nō sine mysterio sicut & aliæ fiunt cōmixtio-
nes. Sal em̄ in diuino eloquio pro sapientia ponit, iuxta illud, Ser-
mo uester sit sale conditus. Et uos estis sal terre. Et in lege nulla hostia
offerebat sine sale, sed in omni sacrificio ponebat sal, sic nec sine sale
benedicitur. Sine fidei em̄ condimento quod in sale significatur, ne
mo unq̄ saluari potuit. Hugo de sancto Victore. Hæc est benedi-
ctio huius sacramenti. Aqua pœnitentiã significat de præteritis &
sal discretionem & cautelam de futuris quæ duo si simul misceatur
amara conscientie in dulcedinē uertunt atq; illusiones & infestatio-
nes dæmonum amplius ei non dominant. Et capit sacramentū hic
cōmuniter, pro eo quod est signū rei sacræ uel sacræ. Præterea hæc
cōmixtio fit ex quadã speciali repræsentatione. Duobus em̄ modis
diabolus a nobis expellitur, uel lachrymarum effusione de dolore pec-
catorum præteritorum, quæ per aquã signatur, aut sapore cœlestis sapi-
entie & uitæ, quæ per sal innuitur, & sic sal prius q̄ aqua benedic-
itur quia cordis cōtritio in sale intellecta debet præcedere peccatorum de-
lectionē. Et insuper in hac cōmixtione notat unio diuinitatis cū hu-
manitate. Humanitas em̄ aquæ labili cōparatur. Diuinitas aut sal
æternæ sapientie, & est aqua materia cōueniens, quia ubiq; haberi
p̄t. & spūs sancti uirtus designat in hoc opere, sine cuius cōflatione
nihil sanctificatur.

Coloss. iij.
Matthæi, v.
Leuici, ij.

De diffinitione & bñdictione istius aquæ. § V.

¶ Venerabilis p̄r Iohānes de Tur. Cre. tpe cōcilij Basiliensis contra Iohan. de tur.
quedã Petrū profugū, de Anglia defensore hæreticorum in Bohemia cremata.
Tractatū de aqua bñdicta cōfecit, in q̄ sic describit aquã bñdictã. Est Diffinitio
aqua sale cōspersa p̄ fugandis demonib⁹ p̄cū diuinæ v̄bo p̄ ministrum aquæ be-
ecclesie exorcisata siue sacrata, q̄ diffinitio est cōpleta, q̄ p̄ quatuor bñdictæ,
gñã causarum data. Vñ bñdictio aquæ (sicut & aliarum rerum q̄ fiunt in ec-
clesia bñdictiōes) est opus dei & nō hoīs q̄ in ea nomē dei inuocat. opus dei.
Etiã si fiat bñdictio ministerio sacerdotū, tñ in noīe dei oīpotētis fit
Ille em̄ d̄r facere sub noīe, & uice fit, sic ergo bñdictio q̄ v̄bis diuinis
cū iuocatione sc̄tē trinitatis fit, magis dicēda ē bñdictio dei q̄ ho-
minis, & ita in exorcismo aquæ d̄r, Exorciso te creatura aque i noīe
dei p̄ris oīpotētis, & in noīe Iesu Ch̄ri filij eius dñi nr̄i, & in uirtute
spūs sancti, & sic hæc bñdictio exercet p̄ sacerdotē tāq̄ ministrū con-
uenientē. Glossa sup̄ illud Num. 6. Inuocabūt nomē meū sup̄ filios
Israel. Ego autem benedicam eis dicit. Sacerdotum est nomen dei
inuocare, Dei autem quod petitur perficere. Et distinct. 25. c. Per
lectis. Ad presbyterum pertinet benedicere dona dei. Et hæc be-
nedictio fit in uirtute trinitatis, ergo ter fit crux super aquam

Sacerdotū est
benedicere.

& sal, & doceat populus sancte trinitati gratias pro sua eruditione & redemptione referre. Ois enim uirtus dependet ex uirtute sancte trinitatis & passionis Christi, & sic in benedictione, que ponit Numerum. vi. Nomen domini tertio inducitur ut sancta trinitas intelligatur, a que & pro que & in que omnia sunt petenda & impetrandum a que sunt omnia. Vnde sicut in uereri lege, quodam memoratur aqua sancta, sicut Numerum. v. Assumet aquam sanctam & cetera. Et aqua maledicta, in quibus congegesta sunt maledicta quas qui biberit contumescet foemur eius & uenter. Et sunt aquae Aegypti que uelut sunt in sanguine. Esa. xv. Aquae Netherim deserti erunt. Sic in nouo testamento quodam sunt aquae sancte quales consecrantur in ecclesia & aquae maledictae, ut aquae hereticorum, de quibus Hieronymus super Naum. Sicut flumina de uentre iusti fluunt, & fontes uberes in uita aeterna per uarias multiplicesque sententias, quibus imperat sermo domini ita & habent heresiarchae aquas suas quibus imperant & que ex eorum primis, fontes manarunt.

Aqua benedicta potest addi ad aquam non benedictam. § VI.
B. Thomas. ¶ Aqua benedicta potest fieri additio aquae non benedictae & tota erit benedicta ut habet B. Thomas in. iiii. dist. xij. q. i. quia in aqua benedictione non fit aliquid mutatio substantialis ipsius aquae, sed ei acquiritur aliquid uirtus ex benedictione & ideo illa uirtus potest peruenire ad aquam additam & illa benedictio nullam facit immutationem circa substantiam aquae. **Alex. de Ha.** in. iiii. pre. q. 40 ar. 3. Aqua benedicta appositae aquae non benedictae, facit totam benedictam in aliqua quantitate eo quod ibi est completa comixtio, sic ibi est unio, ad quam sequitur quodam diuisio sanctificationis, propter quam illa aqua ratione unionis est sanctificata. **Hugo cardi. Innocentius.** Hugo Card. super. 4. sen. dicit quod benedictio sic fuit instituta, ut si aqua in debita quantitate aquae addatur, tota fit benedicta. Et Innocentius extra de cons. ecclesie. Non negamus quin oleum non consecratum consecrato oleo commisceri possit, & ita sacrum secundum gloriam. tamen dignum trahit ad se non sacrum & alia glo. dicit quod in reficiendis sacris uestibus filium non sacrum siue panis non sacer potest apponi, nec est opus noua consecratione. Et infert Panormitanus circa decretale, quod in dubijs. quod compositum ex diuersis assumit naturam simplicis dignioris, & sic practicat in aqua que Nouesim ad honorem sancti Quirini consecratur, per certis infirmitatibus, cui aqua munda non benedicta potest addi.

Aqua benedicta non est sacramentum, sed sacramentale. § VII.
B. Thomas. ¶ Consecrationes & benedictiones que fiunt in ecclesia non dicuntur sacra quia non ducunt ad sacramenti principale effectum, que est gratiae consecutio & sacra immediate a Christo sunt instituta a que robur habent & ex opere operato efficaciam; Sacramentalia uero per summos Pontifices, aut concilia generalia sunt instituta, Ecclesia enim catholica dei sacerdotio sublimata, potest instituire multa sacramentalia, que ei merito sunt in operatione efficaciam & quodam dispositiones ad sacra. B. Thomas in. 4. dist. 2. q. 1. ar. 2. Aqua benedicta non ordinatur directe ad remedium peccatorum, sed ad remouendum phibes, unde datur contra daemones nequias & peccata uenialia, & omne quod effectum sacramentorum impedire possit, propter hoc non est sacramentum quia remouens phibes est agens peccidens.